

Årsberetning fra
Censorformandskabet for
erhvervskommunikation og -sprog
2014-15

**16. årsberetning fra Censorformandskabet
for erhvervskommunikation og -sprog
for perioden 1. januar 2014 til 31. december 2015**

Udsendes til:

Rektorerne for:

Copenhagen Business School

Syddansk Universitet

Aalborg Universitet

Aarhus Universitet

**Dekaner med ansvar for de erhvervskommunikative og -sproglige
uddannelser ved:**

Copenhagen Business School

Syddansk Universitet

Aalborg Universitet

Aarhus Universitet

samt til orientering for:

Uddannelses- og Forskningsministeriet (Styrelsen for Videregående
Uddannelser)

Censorerne ved de erhvervskommunikative og -sproglige uddannelser

Danske Universiteter

ACE Denmark

Censorformanden for de erhvervsøkonomiske uddannelser

1. Censorformandskabets sammensætning i beretningsperioden

Censorformandskabet for erhvervskommunikation og -sprog har i beretningsperioden haft følgende sammensætning:

Censorformand:

Adm. direktør, cand.mag. HD-A og HD-O Ivan Sørensen, 18, Am Wangert, 6830 Berbourg, Luxembourg, tlf. 00 352 621 227 659, e-mail: ivanlu@pt.lu

Censornæstformænd:

Tidl. lektor, cand.mag. Anders Bundgaard, kontaktcensor til AU, Søskrænten 162, 8260 Viby J., tlf. 4032 8928, e-mail: abun@mail.dk

Markedschef, cand.interpret. Elizabeth Pratt, kontaktcensor til CBS, Gentoftegade 33, 1. th., 2820 Gentofte, tlf. 3966 4428, e-mail: epr@cowi.dk

Professor, dr.ling.merc. Henning Nølke, kontaktcensor til AAU, Toldboden 1, 8.04, 8800 Viborg, tlf. 2984 8897, e-mail: henning@nolke.dk

Direktør, cand.mag. Henrik Gedde Moos, Vestergade 89, Strib, 5500 Middelfart, tlf. 2115 9106, e-mail: hgm@swipbox.com (Orlov i 2015)

Sekretariatsleder:

Cand. mag. Henrik Pers, e-mail: pers@au.dk

Censorformandskabet afholder gennemgående tre møder årligt og kommunikerer hyppigt elektronisk.

2. Censorformandskabets arbejdsopgaver

Formandskabet har ifølge eksamensbekendtgørelsen følgende arbejdsopgaver:

- Strategisk ledelse af censorkorpset
- Udpegning af censorer til alle prøver med ekstern censur
- Indstilling af censorer til beskikkelse i Uddannelses- og Forskningsministeriet
- Afholdelse af censormøder
- Afholdelse af seminarer for censorer
- Afgivelse af høringssvar om nye eller væsentligt reviderede studieordninger
- Sikring af, at censorerne godkender de skriftlige eksamensopgaver
- Behandling af censorrapporter
- Rådgivning af censorerne
- Afholdelse af møder med dekanerne
- Varetagelse af censorernes interesser i forbindelse med udbetaling af deres honorarer m.m.
- Udpegning af censorrepræsentanter til ankenævnene
- Afgivelse af høringssvar om lovforslag og udkast til bekendtgørelser
- Kontakt til andre censorformandskaber

3. Udpegning af censorkorps

Ifølge eksamensbekendtgørelsen skal der hvert fjerde år ske en udskiftning af en fjerdedel af censorkorpset. Derfor blev der i begyndelsen af 2014 udsendt opslag om, at censorkorpset søgte nye censorer, og efter behandling af ansøgningerne blev der indsendt en indstilling til Uddannelsesministeriet, som godkendte beskikkelsen af det nye censorkorps pr. 1. april 2014.

Censorkorpset består ved udgangen af beretningsperioden af 386 censorer. 51 pct. er kvinder, og 72 pct. er aftagercensorer. Censorerne er beskikket indtil den 31. marts 2018.

4. Beskikkelse af censorformandskab

Efter ministeriets beskikkelse af censorer skulle der vælges censorformandskab. Det eksisterende censorformandskab var villigt til at fortsætte. Da ingen andre kandidater stillede op til valget, blev valget gennemført som fredsvalg. Censorformandskabet er sammensat som ovenfor anført og er beskikket indtil den 31. marts 2018.

5. Censor-it

Samtidig med beskikkelsen af censorkorpset i april 2014 tog censorsekretariatet en ny it-løsning i brug til allokering af censorer til censoropgaver. Systemet er udviklet af Professionshøjskolernes sekretariat og benyttes af flere andre censorkorps.

Censor-it har smidiggjort bestillings- og udpegningsprocedurerne og er generelt blevet godt modtaget af universiteter og censorer.

It-systemet sikrer bl.a. en effektiv rokering og en ligelig udnyttelse af alle censorer på et fagområde.

6. Censorseminarer

Formandskabet afholdt i november 2015 møder tre steder i landet (København, Odense og Aarhus) for censorerne i censorkorpset. Ca. 100 censorer deltog i seminarerne.

På CBS var der et indlæg af sekretariatschef Wilbert van der Meer fra dekanatet, på SDU et indlæg af dekan Simon Møberg Torp og på BSS/AU et indlæg af prodekan Peder Østergaard. Dekanaternes indlæg handlede især om konsekvenserne af de besparelser, universiteterne er blevet pålagt.

På seminarerne drøftedes blandt andet følgende emner:

- **Digital eksamen.** Der blev givet eksempler på, hvorledes man som bedømmer effektivt kan arbejde med opgaver i digital form.

- **Hvor megen vægt skal der ved bedømmelsen lægges på sprogfærdighed og sproglig korrekthed - også på dansk?** Der var enighed om, at en eksamen på et dansk, der kan misforstås eller indeholder uforståelige passager, eller som er fejlfyldt, ikke bør kunne

opnå beståelseskarakter. Et dansk med en række mindre fejl bør trække karakteren ned med et eller flere karaktertrin afhængigt af fejlenes mængde og karakter. Nogle studieordninger indeholder bestemmelser om, at det sproglige niveau højest kan rykke karakteren et trin. Formandskabet er uenigt heri og vil gøre opmærksom på dette, når studieordninger kommer til høring.

■ **Resultater af spørgeskemaundersøgelse blandt censorerne.** Se nedenfor.

■ **Status på Censor-it.** Der blev gjort rede for de foreløbige erfaringer med it-løsningen til censorallokering.

■ **Censorernes oplevelse af kvalitet på de videregående uddannelser.**

Der var blandt censorerne generelt tilslutning til det brev, som formandskabet har sendt til uddannelsesministeren om kvalitetsudviklingen på de videregående uddannelser. (Se nedenfor).

Der blev udsendt et mere detaljeret referat af censorseminarerne til censorerne.

7. Spørgeskemaundersøgelse

Der blev i slutningen af 2015 gennemført en elektronisk spørgeskemaundersøgelse blandt censorerne. 193 censorer (50 pct.) svarede.

Hovedtendenserne er:

- 16 pct. foretrækker den tidligere form for censorallokering (ved brev), 65 pct. foretrækker den nuværende metode (Censor-it).
- 76 pct. af censorerne er tilfredse med universiteternes service, kun 5 pct. er utilfredse.
- 27 pct. af censorerne har oplevet snyd eller plagiat ved eksamen. Kun 5 pct. mener, at universitetet ikke reagerede tilfredsstillende på snyd.
- Med hensyn til digital eksamen har en tredjedel endnu ikke fået tilsendt digitale opgaver, en tredjedel har prøvet at læse på skærm og en tredjedel printede selv ud.
- Halvdelen af censorerne mener ikke, at det er OK at læse opgaver på skærmen.
- 36 pct. mener, at censorernes bedømmelseskvalitet ved digital eksamen er den samme, 17 pct. at den er dårligere og kun 4 pct., at den er bedre.
- 28 pct. oplever, at tidsforbruget ved digital eksamen er det samme, 28 pct., at det er større og kun 2 pct., at det er mindre.
- 58 pct. er tilfredse med censorsekretariatets hjemmeside, 2 pct. er utilfredse. Resten kender den ikke. Adressen er: au.dk/censor
- 14 pct. af censorerne har prøvet at deltage i eksamen ved videokonference. 13 pct. mener, at det er en god mulighed for eksamensafholdelse, mens 19 pct. er uenige heri. Sidstnævnte gruppe ser en væsentlig grund hertil i tekniske udfordringer.

8. Møder med universiteterne

I beretningsperioden har der været afholdt kontaktmøder mellem formandskabet og universiteternes dekaner eller prodekaner på CBS, Aarhus Universitet, Syddansk Universitet og Aalborg Universitet, hvor der er blevet drøftet emner af fælles interesse. Generelt har der været enighed om, at samarbejdet fungerer godt.

Der har blandt andet været drøftelser om, hvorledes eksamen tilrettelægges så smidigt som muligt (især på baggrund af fremdriftsreformens konsekvenser), om studieordninger (hvor det er vigtigt, at formandskabet altid inddrages ved ændringer), om mundtligt forsvar af skriftlige opgaver (som efter formandskabets opfattelse bør finde sted ved alle større opgaver), om gruppespecialer (hvor formandskabet har det synspunkt, at den individuelle bedømmelse af gruppespecialer skal omfatte både den skriftlige og den mundtlige del, og at gruppespecialer derfor skal indeholde oplysninger om, hvem der har hovedansvaret for hvilke dele af det skriftlige produkt), om muligheden for at afholde mundtlige eksamener ved videokonference (hvor formandskabet opfordrer universiteterne til at etablere robuste tekniske løsninger, som vil kunne spare tid for censorerne og rejseudgifter for universiteterne), om snydproblematikken (der er et stadig større problem, og hvor der både efter formandskabets og universiteternes mening burde være ens sanktioner på landsplan) og om digital eksamen (hvor formandskabet

talte for, at man i en overgangsperiode giver censorerne mulighed for at få printet skriftlige opgaver ud, hvis de ønsker det).

9. Udtalelser om ændringer i studieordninger

Ifølge eksamensbekendtgørelsen skal censorformandskabet udtale sig om ændringer i universiteternes studieordninger på fagområdet. Det er sket i en række tilfælde.

Censorformandskabet har generelt argumenteret for, at større skriftlige opgaver efterfølges af et mundtligt forsvar (ikke mindst for at forebygge snyd og plagiat), at gruppespecialer af hensyn til aftagerne skal individualiseres, og at det – ligeledes af hensyn til aftagerne – skal fremgå af eksamensbeviset, hvis en prøve er gennemført som gruppeeksamen.

I et konkret tilfælde vedr. studieordningen for Intercultural Business Management ved negot.-kinesisk-uddannelsen på SDU i Sønderborg kritiserede formandskabet, at der på et universitet kun krævedes ”gymnasialniveau” i engelsk, og at man ønskede at samle for mange kompetencer i én eksamen (kinesisk sprog, markedsføring, ledelse, kommunikation og engelsk).

10. Censorudvalget

Uddannelsesminister Sofie Carsten Nielsen nedsatte i 2013 Udvalget for Kvalitet og Relevans i de Videregående Uddannelser bl.a. med den

politiske forudsætning, at de videregående uddannelser skal have højere kvalitet i undervisning og uddannelsesforløb, og at alle studerende skal udfordres til at nå deres højeste potentiale. Udvalgets forslag skulle kunne finansieres inden for den eksisterende økonomiske ramme.

Efter to delrapporter udsendte udvalget sin endelige rapport i januar 2015: "Nye veje og høje mål". Rapporterne indeholdt en anbefaling af, at ekstern censur skulle være frivillig for universiteterne. Rapporterne var genstand for en offentlig debat, og en række organisationer (Dansk Industri, FTF, Finanssektorens Arbejdsgiverforening, Rektorkollegiet og Akademikerne) tog afstand fra forslaget om afskaffelse af obligatorisk ekstern censur.

Censorformandskabet kontaktede udvalgets sekretariat for at høre, hvorledes det var beregnet, at udgifterne til ekstern censur på universiteterne skulle andrage ca. ½ mia. kr. Svaret var, at det var baseret på et skøn, og at udgiften til intern censur antages at være 25 pct. af udgiften til ekstern censur. Censorformandskabet er ikke enig i denne vurdering og har dokumenteret, hvorfor udvalget har baseret sine konklusioner på et fejlskøn.

I april 2015 udkom "Fælles forståelse om kvalitet og relevans i de videregående uddannelser mellem rektorerne på universiteterne, professionshøjskolerne, erhvervsakademierne samt de kunstneriske og kulturelle uddannelser og uddannelses- og forskningsminister Sofie Carsten Nielsen". Den blev præsenteret som et håndslag mellem uddannelses- og forskningsministeren og de videregående

uddannelsesinstitutioner i anerkendelse af, at der allerede pågår et omfattende løbende kvalitetsarbejde på institutionerne.

Om censorinstitutionen hed det: "Uddannelses- og forskningsministeren nedsætter et udvalg om en ny censorordning. Formålet med udvalgsarbejdet er en systematisk gennemgang af censorområdet set i forhold til prøve- og eksamenssystemet med henblik på en modernisering, hvor behov og ressourceforbrug modsvarer hinanden, og under hensyntagen til de studerendes retssikkerhed."

I maj 2015 blev udvalget nedsat med direktør Martin Teilmann som formand og bl.a. to censorformænd som medlemmer. Den nye uddannelsesminister, Esben Lunde Larsen, har bekræftet, at udvalget skal færdiggøre sit arbejde.

I december 2015 indleverede Censorformandskabet sit input til udvalgets arbejde.

Formandskabet undrede sig endvidere over, at ingen studerende er medlemmer af Censorudvalget og opfordrede til at høre de studerendes organisationer, da de studerendes retssikkerhed er et af hovedformålene med censorinstitutionen.

Censorformandskabet påpegede over for udvalget, at intern censur er dyrere end ekstern, fordi den gennemsnitlige omkostning pr. time alt inkluderet ved brug af en universitetsansat lektor/professor er højere end ved brug af en ekstern censor.

Censorudvalget har fået til opgave om muligt at påpege potentialer for frigørelse af ressourcer. I den forbindelse pegede Censorformandskabet på tre muligheder: Sammenlægning af små formandskaber til større, hyppigere og forbedret brug af videokonference ved mundtlige prøver samt større udbredelse af it-systemer til allokering af censorer.

Endelig fremhævede Censorformandskabet behovet for, at censorformandskaberne ikke blot i teorien, men også i praksis er uafhængige af universiteterne.

Censorudvalgets anbefalinger forventes offentliggjort i august 2016.

11. Henvendelse til ministeren om kvalitet

I oktober 2015 rettede Censorformandskabet en henvendelse til uddannelsesministeren med overvejelser om kvalitetsudviklingen i de videregående uddannelser. Det konstaterede, at omfanget af pensum er formindsket, og at der er tegn på inflation i karaktergivning, så der gives relativt højere karakterer for en relativt mindre krævende præstation som følge af et væsentligt reduceret pensum. Som eksempel blev nævnt de studerendes faldende sprogniveau, såvel på dansk som på fremmedsprog, en iagttagelse, som er gjort af mange censorer.

Det advarede om, at der er tegn på at de videregående uddannelsers kvalitet over en årrække har været faldende, og pegede bl.a. på

overgangen fra "eliteuniversiteter" til "masseuniversiteter", taxametersystemet og universitetslærernes karriereveje som mulige årsager.

Censorformandskabet modtog et svar fra uddannelsesminister Esben Lunde Larsen på formandskabets brev.

Ministeren takkede for henvendelsen, som han ville benytte i sit videre politiske arbejde. Ministeren mente, at censorformandskabets syn på kvalitetsudviklingen var lidt dystert, men ministeren nævnte et par imødekommende initiativer, som han havde taget med hensyn til taxametersystemet og udviklingen af censorinstitutionen, og han vil også tage andre forslag fra Censorformandskabet med i sine overvejelser.

Henvendelsen til ministeren blev i februar 2016 omtalt i pressen. Flere andre censorformandskaber og de studerendes organisation gav udtryk for, at de havde samme oplevelse af kvalitetsudviklingen, og Dansk Industri bakkede efter en enquete blandt dens medlemsvirksomheder også op om budskabet.

12. Censorrapporter

Efter hver eksamen afleverer censor et elektronisk indberetningsskema, hvor kommentarer til eksamensforløbet kan angives. Skemaerne videresendes af censorsekretariatet til universiteterne og til den næstformand, der er kontaktcensor for det pågældende universitet.

Kommentarerne handler bl.a. om studieordninger, praktiske forhold ved eksamensafholdelse, de studerendes sproglige niveau og opgavernes sværhedsgrad.

Efter mange censorers opfattelse er de studerende ikke dygtige nok rent sprogligt. Det foreslås derfor, at selve sprogundervisningen opprioriteres, og at der gives separate karakterer for indhold og sprog.

Et andet tilbagevendende klagepunkt er, at eksamensafviklingen ofte ikke lever op til de undertiden meget ambitiøse formuleringer i studieordningerne. Flere censorer foreslår, at studieordningerne i højere grad afstemmes med virkelighedens verden, således at der bliver bedre overensstemmelse mellem studiernes markedsførte indhold og eksamenskravenes hhv. eksamens faktiske indhold.

Censorformandskabet har forelagt kommentarer af principiel betydning for studienævnene og har generelt modtaget svar. I de fleste tilfælde modtager censorformandskabet en grundig stillingtagen fra universiteterne til de forelagte censorindberetninger.

13. Snyd og plagiat

Censorformandskabet oplever, at snyd og plagiat i stigende grad er et problem. Mere end en fjerdedel af censorerne har oplevet snyd ved eksamen.

I mange tilfælde optræder tekstelementer, som er plagieret fra internettet eller er let omskrevet. I et af de mest grelle tilfælde

opdagede censor, at en kandidatafhandling var 100 pct. kopi af et speciale, som et par år tidligere var afleveret af en studerende ved et andet universitet og var tilgængeligt på internettet. Vejleder havde ikke konstateret plagiatet.

At man får en anden til at skrive en opgave kan være vanskeligt at afsløre. Det bedste værn mod snyd og plagiat vil være, at alle større skriftlige opgaver følges op af et mundtligt forsvar.

Censorformandskabet har gennem en årrække været i dialog med Aarhus Universitet om de offentliggjorte regler vedr. snyd og plagiat. Universitetet har nu udsendt regler, der præciserer de krav, der stilles til de studerende, bl.a. om citationstegn.

14. Konsekvenser af fremdriftsreformen

Den fremdriftsreform, der er indført på universiteterne, har medført visse ulemper for censorkorpset, bl.a. som konsekvens af, at alle studerende automatisk bliver meldt til eksamen og reeksamen.

Flere studerende "blanker", dvs. afleverer blankt eller udebliver fra eksamen, hvilket i nogle tilfælde har betydet spildtid i løbet af eksamensdagen.

Universiteterne søger at afhjælpe problemet, bl.a. ved at kræve, at alle studerende møder op fra eksamens start.

I enkelte tilfælde er alle tilmeldte studerende udeblevet. Censorformandskabet har været i dialog med universiteterne om dette, og der

er en fælles holdning om, at der også i disse tilfælde sker en aflønning af censorerne, som har forberedt sig og er mødt op.

Fremdriftsreformen medfører også, at alle specialer skal afleveres samtidig. I juni 2016 ventes flere hundrede specialer at skulle bedømmes på fagområdet, netop i den periode på året, hvor censorerne i forvejen har flest opgaver.

Hvis der bliver problemer med at få dækket alle specialecensorerne, kan det blive nødvendigt at udvide censorkorpset. Men der ligger et dilemma i, at en udvidelse af censorkorpset som følge af en koncentration af specialeafleveringer på samme tidspunkt ikke må ske på bekostning af kravet om regelmæssig brug og rotation af alle censorer.

15. Nedlæggelse af små sprogfag

Ved censorseminarerne fortalte dekanaterne om den dimensionering, universiteterne er blevet pålagt. Konsekvensen ser alle steder ud til at være, at de mindre sprogfag (tysk, fransk, spansk, kinesisk, japansk, arabisk) lukkes helt eller delvist ned.

Censorformandskabet ser med stor bekymring på denne udvikling, som kan medføre, at Danmark om få år i såvel privat som offentligt regi kan opleve at mangle de nødvendige sprogkompetencer til at gøre sig gældende i et mere og mere internationaliseret verdenssamfund.

Censorformandskabet ser derfor frem til resultatet af uddannelsesministerens meddelelse om, at der i løbet af 2016 vil blive udarbejdet en national sprogstrategi for de videregående uddannelser.